

Електронний журнал «Ефективна економіка» включено до переліку наукових фахових видань України з питань економіки (Категорія «Б», Наказ Міністерства освіти і науки України № 975 від 11.07.2019). Спеціальності – 051, 071, 072, 073, 075, 076, 292. Ефективна економіка. 2024. № 11.

DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2024.11.10>

УДК 336.64

Н. Г. Виговська,

*д. е. н., професор, завідувач кафедри фінансів та цифрової економіки,
Державний університет «Житомирська політехніка»
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-7129-6169>*

О. В. Олійник,

*д. е. н., професор, перший проректор, професор кафедри туризму та
готельно-ресторанної справи,
Державний університет «Житомирська політехніка»
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-2188-9219>*

А. Ю. Полчанов,

*д. е. н., професор, професор кафедри фінансів та цифрової економіки,
Державний університет «Житомирська політехніка»
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-6019-9275>*

С. М. Дячек,

*к. е. н., доцент, заступник завідувача кафедри фінансів та цифрової
економіки, Державний університет «Житомирська політехніка»
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-2061-9938>*

І. В. Литвинчук,

*к. е. н., доцент, доцент кафедри фінансів та цифрової економіки,
Державний університет «Житомирська політехніка»
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-3316-4952>*

**ТЕНДЕНЦІ ФІНАНСОВО-ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
ПІДПРИЄМСТВ БУДІВЕЛЬНОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ**

N. Vygovska,

Doctor of Economic Sciences, Professor, Head of the Department of Finance and Digital Economy, State University “Zhytomyr Polytechnic”

O. Oliynyk,

Doctor of Economics Sciences, Professor, First Vice-Rector, Professor of the Department of Tourism and Hotel and Restaurant Business, State University “Zhytomyr Polytechnic”

A. Polchanov,

Doctor of Economics Sciences, Professor, Professor of the Department of Finance and Digital Economy, State University “Zhytomyr Polytechnic”

S. Dyachek,

PhD in Economics, Associate Professor, Deputy Head of the Department of Finance and Digital Economy, State University “Zhytomyr Polytechnic”

I. Lytvynchuk,

PhD in Economics, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Finance and Digital Economy, State University of Zhytomyr Polytechnic

TRENDS IN THE FINANCIAL AND ECONOMIC ACTIVITY OF ENTERPRISES OF THE CONSTRUCTION INDUSTRY OF UKRAINE IN THE CONDITIONS OF WAR

У статті розглянуто питання діяльності підприємств будівельної галузі як однієї з ключових галузей економіки України в умовах війни. Інформаційною базою дослідження є наукові праці вітчизняних та закордонних вчених з проблем розвитку будівельної галузі, а також офіційні статистичні дані про діяльність підприємств протягом 2011-2023 рр.

Методологічною основою дослідження є загальнонаукові та спеціальні методи дослідження, зокрема: абстрагування (зосередження на ключових

показниках фінансово-господарської діяльності будівельних підприємств); аналіз (декомпозиція основних показників діяльності, майна та джерел фінансування підприємств); порівняння (виявлення зміни досліджуваних показників у часі, зокрема порівняно з останнім роком напередодні війни).

Результати аналізу динаміки учасників та обсягу галузі протягом 2011-2023 рр. показали майже трикратне зростання сумарного обсягу виручки підприємств із одночасним скороченням рівня конкуренції, про що свідчить скорочення кількості підприємств. При цьому після повномасштабного вторгнення в Україну обсяг галузі скоротився на 48 % у 2022 р., порівняно з 2021 р.

Відбулись структурні зміни у складі активів підприємств через зменшення частки необоротних активів, зокрема незавершених капітальних інвестицій та довгострокових фінансових інвестицій, а також зростання частки оборотних активів, головним чином за рахунок зростання запасів.

Спостерігалась чітка негативна тенденція до посилення ролі короткострокових джерел фінансування діяльності підприємств із одночасним зниженням довгострокових (власний капітал та довгострокові зобов'язання). Наслідком чого стало погіршення співвідношення активів та джерел фінансування, про що свідчить погіршення показників абсолютної, швидкої та поточної ліквідності.

Виходячи з даних про динаміку зміни приросту виручки підприємств будівельної галузі було розроблено базовий, песимістичний та оптимістичний сценарії розвитку галузі у 2024-2026 рр.

Одержані результати свідчать про очікуваний дефіцит фінансування галузі за базового та оптимістичного сценаріїв на рівні відповідно 806 млрд грн та 3 105 млрд грн у 2026 р.

The article is devoted to the activities of construction enterprises as one of the key sectors of Ukraine's economy in wartime. The information base of the study is the scientific works of domestic and foreign scientists on the development of the

construction industry, as well as official statistical data on the activities of enterprises in 2011-2023.

The methodological basis of the study was the general scientific and special research methods, in particular: abstraction (focus on key indicators of financial and economic activity of construction companies); analysis (decomposition of key performance indicators, property, and sources of financing of enterprises); comparison (identification of changes in the studied indicators over time, in particular, compared to the last year before the war).

The results of the analysis of the dynamics of participants and the industry volume during 2011-2023 showed an almost threefold increase in the total revenue of enterprises with a simultaneous reduction in the level of competition, as evidenced by the reduction in the number of enterprises. At the same time, after the full-scale invasion of Ukraine, the industry's volume decreased by 48% in 2022 compared to 2021.

There were structural changes in the composition of companies' assets due to a decrease in the share of non-current assets, including capital investments in progress and long-term financial investments, and an increase in the share of current assets, mainly due to an increase in inventories.

There was a clear negative trend towards an increased role for short-term sources of financing for companies, with a simultaneous decrease in long-term sources (equity and long-term liabilities). This resulted in a deterioration in the ratio of assets to sources of funding, as evidenced by a deterioration in absolute, quick, and current liquidity.

Based on the data on the dynamics of changes in revenue growth of the industry's enterprises, the authors developed baseline, pessimistic, and optimistic scenarios for the development of the industry in 2024-2026.

The results show an expected financing gap in the industry under the baseline and optimistic scenarios of UAH 806 billion and UAH 3,105 billion in 2026, respectively.

Ключові слова: будівельна галузь, війна, криза, підприємство, фінанси.

Keywords: construction industry; war; crisis; enterprise; finance.

Актуальність теми. Найбільший з часів Другої світової війни воєнний конфлікт в Європі зумовив трансформацію національної економіки України, а також унеможливив повернення економічної системи до зразка 2013 року. Вплив війни на галузі виявився різним – деякі продемонстрували стійкість до шоків і зросли в рази, деякі – опинились в стагнації і потребують підтримки держави. Однією з галузей, що має значний потенціал у повоєнному відновленні України є будівництво. Виявлення тенденцій діяльності галузі дасть можливість спрогнозувати її подальший розвиток та необхідні інвестиції.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, на які спираються автори.

Значну увагу питанням аналізу діяльності підприємств будівельної галузі України було приділено такими вченими як Білецький І.[5], Гавриляк А., Петрушка Т., Гурський С., Петришак С. [8], Гайденко С. М., Коненко В. В., Соколов Д. В. [4], Гусарова Л. Рубцова О. [1], Івасечко Уляна [2], Ланьо, О. О. [9], Лобачева І., Китайчук Т., Покиньючерда В. [6], Назаренко І, Завор О. [10], Найчук-Хрущ М. та Щур Т. [3], Петриченко А. [11], Судакова О., Устименко Б., Пінясов, В. [7].

В той же час недостатньо дослідженими залишаються питання виявлення тенденцій фінансово-господарської діяльності підприємств будівельної галузі України в умовах війни, що і визначило актуальність обраної проблематики.

Метою статті є виявлення тенденцій фінансово-господарської діяльності підприємств будівельної галузі України в умовах війни за допомогою статистичного аналізу ключових фінансових показників.

Інформаційною базою дослідження є наукові праці вітчизняних та закордонних вчених з проблем розвитку будівельної галузі, а також офіційні статистичні дані про діяльність підприємств протягом 2011-2023 рр.

Методологічною основою дослідження є загальнонаукові та спеціальні методи дослідження, зокрема: абстрагування (зосередження на ключових показниках фінансово-господарської діяльності будівельних підприємств); аналіз (декомпозиція основних показників діяльності, майна та джерел фінансування підприємств); порівняння (виявлення зміни досліджуваних показників у часі, зокрема порівняно з останнім роком напередодні війни).

Викладення основного матеріалу. Для виявлення тенденцій діяльності підприємств, основний вид діяльності яких відноситься до Секція F «Будівництво», нами було проаналізовано офіційні статистичні дані про показники фінансової звітності підприємств галузі.

З огляду на представлені дані (табл. 1, рис. 1.) можна зробити такі висновки:

- загальна кількість підприємств в галузі, що характеризує рівень конкуренції, на кінець 2023 р. порівняно з 2011 р. знизилась на 12 736 (з 37 544 до 24 808), тобто на 33,92 %;

- сумарна виручка підприємств, яка показує ємність галузі, на кінець 2023 р. порівняно з 2011 р. зросла на 239 499,81 млн грн. (з 120 419,48 до 359 919,29), тобто на 198,89 %;

- середня виручка на одне підприємство, що характеризує розміри середнього учасника ринку, на кінець 2023 р. порівняно з 2011 р. зросла на 11,30 млн грн. (з 3,21 до 14,51), тобто на 352,33 %.

Таблиця 1. Динаміка кількості учасників ринку, основним видом діяльності яких є будівництво

Рік	Кількість підприємств на ринку	Виручка підприємств, млн грн.	Виручка на 1 підприємство, млн. грн
2011	37 544	120 419	3,21
2012	34 077	155 791	4,57
2013	36 185	141 126	3,90
2014	29 785	150 467	5,05
2015	29 165	142 872	4,90
2016	24 333	169 705	6,97
2017	27 468	221 405	8,06
2018	29 590	302 718	10,23
2019	31 869	370 761	11,63
2020	31 633	420 084	13,28
2021	31 500	510 988	16,22
2022	21 574	264 065	12,24
2023	24 808	359 919	14,51
зміна 2023/2011	-12 736	+239 500	+11,30

Джерело: дані Державної служби статистики України

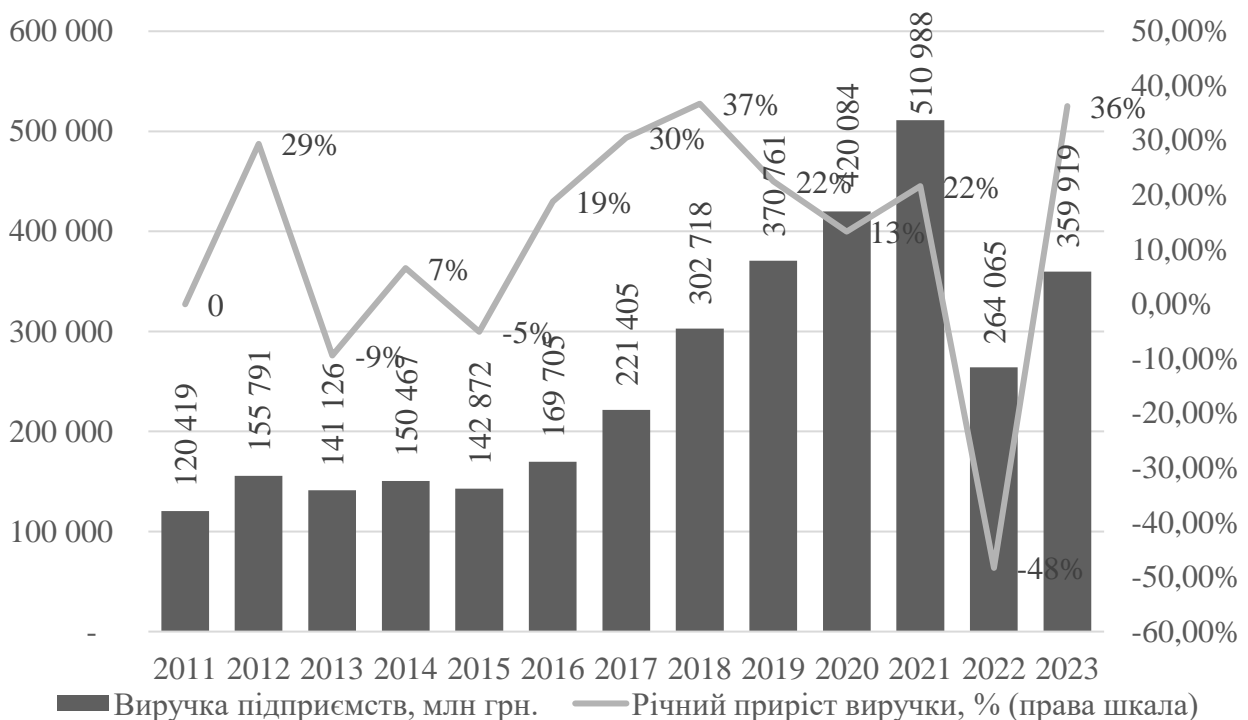

Рис. 1. Сумарна виручка підприємств, основним видом діяльності яких є будівництво

Джерело: дані Державної служби статистики України

З огляду на представлені дані (табл. 2) можна зробити такі висновки про зміну динаміки та структури капіталу підприємств галузі:

- сумарна вартість необоротних активів підприємств галузі, що є основою для здійснення господарської діяльності в довгостроковій перспективі, на кінець 2022 р. порівняно з 2013 р. зросла на 54 353,07 млн грн. (з 106 121,66 до 160 474,73), тобто на 51,22 %;

- сумарна вартість оборотних активів підприємств галузі, що показують здатність компанії виконати свої зобов'язання в короткостроковій перспективі, на кінець 2022 р. порівняно з 2013 р. зросла на 340874,29 млн грн. (з 186 205,56 до 527 079,85), тобто на 183,06 %;

- питома вага необоротних активів у сумарній вартості активів підприємств галузі, на кінець 2022 р. порівняно з 2013 р. знизилась на 13 п.с. (з 36,22 % до 23,31 %);

- питома вага оборотних активів у сумарній вартості активів підприємств галузі, на кінець 2022 р. порівняно з 2013 р. зросла на 13 п.с. (з 63,55 % до 76,56 %)..

Таблиця 2. Динаміка та структура активів підприємств будівельної галузі України

Рік	Необоротні активи, млн грн	Частка у активах, %	Оборотні активи, млн грн	Частка у активах, %
2013	106 122	36,22%	186 206	63,55%
2014	95 954	35,59%	173 152	64,23%
2015	98 110	31,47%	213 041	68,33%
2016	106 878	33,45%	212 002	66,36%
2017	115 884	31,28%	253 823	68,52%
2018	133 977	28,91%	328 063	70,79%
2019	146 166	26,98%	394 885	72,88%
2020	167 573	28,07%	428 635	71,79%
2021	165 650	23,96%	525 008	75,93%
2022	160 475	23,31%	527 080	76,56%
зміна 2022/2013	54 353	-12,91%	340 874	13,01%

Джерело: дані Державної служби статистики України

З огляду на представлені дані (табл. 3) можна зробити такі висновки про зміну динаміки та структури необоротних активів підприємств галузі:

Таблиця 3. Динаміка та структура необоротних активів підприємств будівельної галузі України

Рік	Основні засоби та нематеріальні активи, млн грн	Частка у необоротних активах, %	Незавершені капітальні інвестиції, млн грн	Частка у необоротних активах, %	Довгострокові фінансові інвестиції, млн грн	Частка у необоротних активах, %
2013	42 232	39,80%	41 489	39,10%	18 238	17,19%
2014	33 647	35,07%	39 459	41,12%	16 649	17,35%
2015	32 860	33,49%	43 407	44,24%	16 494	16,81%
2016	41 045	38,40%	43 177	40,40%	17 763	16,62%
2017	38 168	32,94%	54 575	47,09%	17 744	15,31%
2018	46 905	35,01%	62 493	46,64%	18 239	13,61%
2019	53 558	36,64%	65 745	44,98%	17 375	11,89%
2020	59 675	35,61%	76 828	45,85%	22 399	13,37%
2021	73 839	44,58%	59 953	36,19%	22 670	13,69%
2022	69 649	43,40%	59 028	36,78%	23 051	14,36%
зміна 2022/2013	27 418	+3,61 в.п.	17 539	-2,31 в.п.	4 813	-2,82 в.п.

Джерело: дані Державної служби статистики України

- сумарна вартість основних засобів та нематеріальних активів на кінець 2022 р. порівняно з 2013 р. зросла на 27 417,78 млн грн. (з 42 231,5 до 69 649,28), тобто на 64,92 %;

- сумарна вартість незавершених капітальних інвестицій на кінець 2022 р. порівняно з 2013 р. зросла на 17 539 млн грн. (з 41 489,15 до 59 028,15), тобто на 42,27 %;

- сумарна вартість довгострокових фінансових інвестицій на кінець 2022 р. порівняно з 2013 р. зросла на 4812,97 млн грн. (з 18 237,94 до 23 050,91), тобто на 26,39 %;

- питома вага основних засобів та нематеріальних активів у загальному обсягу необоротних активів на кінець 2022 р. порівняно з 2013 р. зросла на 3,61 п.с. (з 39,8 % до 43,4 %);

- питома вага незавершених капітальних інвестицій у загальному обсягу необоротних активів на кінець 2022 р. порівняно з 2013 р. знизилась на 2,31 п.с. (з 39,1 % до 36,78 %);

**Таблиця 4. Динаміка та структура оборотних активів підприємств
будівельної галузі України**

Рік	Запаси, млн грн.	Частка у оборотни х активах, %	Дебіторс ька заборгов аність, млн грн.	Частка у оборотни х активах, %	Поточні фінансов і інвестиці ї, млн грн.	Частка у оборотни х активах, %	Грошові кошти, млн грн.	Частка у оборотни х активах, %
2013	47 075	25,28%	98 889	53,11%	18 053	9,70%	8 761	4,70%
2014	42 743	24,69%	92 132	53,21%	18 277	10,56%	8 118	4,69%
2015	49 170	23,08%	122 948	57,71%	17 454	8,19%	8 332	3,91%
2016	54 351	25,64%	115 496	54,48%	15 029	7,09%	9 835	4,64%
2017	69 447	27,36%	136 438	53,75%	13 467	5,31%	12 195	4,80%
2018	93 896	28,62%	171 690	52,33%	12 613	3,84%	20 384	6,21%
2019	114 321	28,95%	210 160	53,22%	12 505	3,17%	22 770	5,77%
2020	135 223	31,55%	211 778	49,41%	10 677	2,49%	30 486	7,11%
2021	173 398	33,03%	250 817	47,77%	14 280	2,72%	38 631	7,36%
2022	175 899	33,37%	263 507	49,99%	13 939	2,64%	27 500	5,22%
зміна 2022/201 3	128 823	+8,09 в.п.	164 618	-3,11 в.п.	-4 114	-7,05 в.п.	18 739	+0,51 в.п.

Джерело: дані Державної служби статистики України

- питома вага довгострокових фінансових інвестицій у загальному обсягу необоротних активів на кінець 2022 р. порівняно з 2013 р. знизилась на 2,82 п.с. (з 17,19 % до 14,36 %).

З огляду на представлені дані (табл. 4) можна зробити такі висновки про зміну динаміки та структури оборотних активів підприємств галузі:

- сумарна вартість запасів на кінець 2022 р. порівняно з 2013 р. зросла на 128 823,39 млн грн. (з 47 075,4 до 175 898,79), тобто на 273,65 %;

- сумарна вартість дебіторської заборгованості на кінець 2022 р. порівняно з 2013 р. зросла на 164618,22 млн грн. (з 98 888,59 до 263 506,81), тобто на 166,47 %;

- сумарна вартість поточних фінансових інвестицій на кінець 2022 р. порівняно з 2013 р. знизилась на 4114 млн грн. (з 18 053,09 до 13 939,09), тобто на 22,79 %;

- сумарна вартість грошових коштів на кінець 2022 р. порівняно з 2013 р. зросла на 18739,34 млн грн. (з 8 760,9 до 27 500,24), тобто на 213,9 %;

- питома вага запасів у загальному обсягу оборотних активів на кінець 2022 р. порівняно з 2013 р. зросла на 8,09 п.с. (з 25,28 % до 33,37 %);

- питома вага дебіторської заборгованості у загальному обсягу оборотних активів на кінець 2022 р. порівняно з 2013 р. знизилась на 3,11 п.с. (з 53,11 % до 49,99 %);

- питома вага поточних фінансових інвестицій у загальному обсягу оборотних активів на кінець 2022 р. порівняно з 2013 р. знизилась на 7,05 п.с. (з 9,7 % до 2,64 %);

- питома вага грошових коштів у загальному обсягу оборотних активів на кінець 2022 р. порівняно з 2014 р. зросла на 0,51 п.с. (з 4,69 % до 5,22 %).

З огляду на представлені дані (табл. 5) можна зробити такі висновки про зміну динаміки та структури капіталу підприємств галузі:

- сумарна вартість власного капіталу, що становить основу фінансової безпеки підприємств, на кінець 2022 р. порівняно з 2013 р. знизилась на 18 090,28 млн грн. (з 32 190,87 до 14 100,59), тобто на 56,2 %;

- сумарна вартість довгострокових зобов'язань, що дозволяють використовувати кошти кредиторів на тривалий термін, на кінець 2022 р. порівняно з 2013 р. знизилась на 403,26 млн грн. (з 86 076,62 до 85 673,36), тобто на 0,47 %;

- сумарна вартість поточних зобов'язань підприємств галузі, що дозволяють покрити тимчасові касові розриви, на кінець 2022 р. порівняно з 2013 р. зросла на 413795,2 млн грн. (з 174428,57 до 588223,77), тобто на 237,23 %;

- питома вага власного капіталу у вартості капіталу підприємств галузі на кінець 2022 р. порівняно з 2013 р. знизилась на 8,94 п.с. (з 10,99 % до 2,05 %);

- питома вага довгострокових зобов'язань у вартості капіталу підприємств галузі на кінець 2022 р. порівняно з 2013 р. знизилась на 16,93 п.с. (з 29,38 % до 12,44 %);

- питома вага поточних зобов'язань у вартості капіталу підприємств галузі на кінець 2022 р. порівняно з 2013 р. зросла на 25,92 п.с. (з 59,53 % до 85,44 %).

Таблиця 5. Динаміка та структура капіталу підприємств будівельної галузі України

Рік	Власний капітал, млн грн	Частка у пасивах, %	Довгострокові зобов'язання, млн грн	Частка у пасивах, %	Поточні зобов'язання, млн грн	Частка у пасивах, %
2013	32 191	10,99%	86 077	29,38%	174 429	59,53%
2014	3 145	1,17%	97 502	36,17%	168 905	62,66%
2015	- 16 038	-5,14%	105 551	33,86%	222 229	71,28%
2016	- 14 347	-4,49%	108 334	33,91%	225 472	70,58%
2017	- 20 102	-5,43%	104 965	28,33%	285 343	77,03%
2018	- 7 080	-1,53%	110 989	23,95%	359 279	77,52%
2019	12 462	2,30%	86 435	15,95%	442 842	81,73%
2020	17 766	2,98%	83 529	13,99%	495 677	83,02%
2021	33 251	4,81%	78 189	11,31%	579 875	83,87%
2022	14 101	2,05%	85 673	12,44%	588 224	85,44%
зміна 2022/2013	-18 090	-8,94 в.п.	-403	-16,93 в.п.	413 795	+25,92 в.п.

Джерело: дані Державної служби статистики України

З огляду на представлені дані (табл. 6) можна зробити висновки про погіршення ліквідності активів підприємств галузі:

- показник абсолютної ліквідності активів підприємств галузі на кінець 2022 р. порівняно з 2013 р. знизився на 0,3 п.с. (з 5,02 % до 4,68 %, та свідчить про те, що підприємства галузі мають менше можливостей для оперативного погашення своїх зобов'язань за рахунок грошових коштів);

- показник швидкої ліквідності активів підприємств галузі на кінець 2022 р. порівняно з 2013 р. знизився на 20,1 п.с. (з 79,76 % до 59,7 %, та свідчить про те, що підприємства галузі мають менше можливостей для швидкого погашення своїх зобов'язань за рахунок високоліквідних активів);

- показник поточної ліквідності активів підприємств галузі на кінець 2022 р. порівняно з 2013 р. знизився на 17,15 п.с. (з 106,75% до 89,61 %, та свідчить про те, що підприємства галузі мають менше можливостей для погашення своїх зобов'язань за рахунок оборотних активів протягом року).

**Таблиця 6. Ліквідність активів підприємств
будівельної галузі України**

Рік	Показник абсолютної ліквідності	Показник швидкої ліквідності	Показник поточної ліквідності
2013	5,0%	79,8%	106,75%
2014	4,8%	77,2%	102,51%
2015	3,7%	73,7%	95,87%
2016	4,4%	69,9%	94,03%
2017	4,3%	64,6%	88,95%
2018	5,7%	65,2%	91,31%
2019	5,1%	63,4%	89,17%
2020	6,2%	59,2%	86,47%
2021	6,7%	60,6%	90,54%
2022	4,7%	59,7%	89,61%
зміна 2022/2013	-0,3 в.п.	-20,1 в.п.	-17,15 в.п.

Джерело: дані Державної служби статистики України

Для розробки прогнозу дефіциту/профіциту капіталу в галузі будівництва нами було визначено 3 сценарії:

– базовий, що передбачає зростання обсягів виручки на 11 % та відповідає середньому значенню річного темпу приросту виручки підприємств галузі протягом 2011-2023 рр.;

– песимістичний, що передбачає скорочення обсягів виручки на 34 % та відповідає середньому значенню річного темпу приросту виручки підприємств галузі протягом 2011-2023 рр. за мінусом 2 стандартних відхилень відповідного показника у цьому періоді;

– оптимістичний, що передбачає зростання обсягів виручки на 59 % та відповідає середньому значенню річного темпу приросту виручки підприємств галузі протягом 2011-2023 рр. за плюсом 2 стандартних відхилень відповідного показника у цьому періоді;

Виходячи з припущення, що оборотність активів підприємств галузі буде на рівні 2022 року, нами було розраховано очікуваний дефіцит / профіцит капіталу підприємств у 2024-2026 рр. (таблиця 7.)

**Таблиця 7. Прогноз дефіциту/профіциту капіталу
в будівельній галузі України**

Рік	Приріст виручки підприємств галузі	Очікуваний обсяг виручки, млн грн	Очікуваний розмір активів, млн грн	Очікуваний дефіцит / профіцит капіталу підприємств*
Песимістичний сценарій				
2024	-34%	238 178	620 941	67 490
2025	-34%	157 615	410 909	277 522
2026	-34%	104 302	271 920	416 511
Базовий сценарій				
2024	13%	405 779	1 057 886	- 369 455
2025	13%	457 482	1 192 678	- 504 247
2026	13%	515 773	1 344 645	- 656 214
Оптимістичний сценарій				
2024	59%	573 380	1 494 831	- 806 400
2025	59%	913 441	2 381 387	- 1 692 956
2026	59%	1 455 186	3 793 741	- 3 105 310

Джерело: дані Державної служби статистики України

Примітка. Очікуваний дефіцит/надлишок капіталу порівняно з останнім роком з фактичними даними (2022 рік). Припускається, що дефіцит буде покриватись за рахунок позикового капіталу, а надлишок спричинить відтік власного капіталу

На основі одержаних даних ми встановили, що:

- відповідно до песимістичного сценарію наявних на кінець 2022 р. ресурсів спостерігатиметься профіцит капіталу;

- відповідно до базового сценарію наявних на кінець 2022 р. ресурсів буде недостатньо до 2026 р. і потреби у фінансуванні галузі складуть 369 455 млн грн у 2024 р., 504 247 млн грн у 2025 р. та 656 214 млн грн у 2026 р.;

- відповідно до оптимістичного сценарію наявних на кінець 2022 р. ресурсів буде недостатньо до 2026 р. і потреби у фінансуванні галузі складуть 806 400 млн грн у 2024 р., 692 956 млн грн у 2025 р., 3 105 310 млн грн у 2026 р.

Висновки та перспективи подальших досліджень.

Початок воєнного конфлікту у 2014 році не мав такого суттєвого впливу на скорочення галузі у 2022 році, коли виручка підприємств галузі впала на половину, і за підсумками 2023 року галузь не відновила обсяги 2021 року.

У структурі активів зросла частка оборотних активів, головним чином запасів із одночасним скорочення незавершених капітальних інвестицій.

Від’ємні значення власного капіталу у 2015-2018 рр. свідчили про критичний стан фінансування галузі, а показники абсолютної, швидкої та поточної ліквідності про чітку тенденцію до розбалансування активів та джерел їх фінансування.

Запропонований підхід до розрахунку прогнозу дефіциту / профіциту капіталу підприємств дав можливість стверджувати, що у випадку зростання попиту на послуги будівництва галузь потребуватиме значних інвестицій.

Напрями подальших досліджень будуть пов’язані з дослідженням ризиків діяльності будівельної галузі.

Література

1. Гусарова Л., Рубцова О. Актуальні проблеми бюджетування витрат будівельних підприємств в Україні. *Економічний простір*. 2024. Вип. (189). С.143-147. DOI: <https://doi.org/10.32782/2224-6282/189-26>

2. Івасечко У., Гуменна-Дерій М., Дерій В. Фінансові ресурси підприємств будівельної галузі як важелі соціального партнерства: облік та оподаткування. *Вісник економіки*. 2022. № 4. С.187–210. DOI: <https://doi.org/10.35774/visnyk2021.04.187>

3. Найчук-Хрущ, М., & Щур, Т. Роль та значення успішного фінансування проєктів для інноваційного розвитку підприємства (на прикладі підприємства будівельної галузі). *Економіка та суспільство*. 2023. № 58. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-58-88>

4. Гайденко С. М., Коненко В. В., Соколов Д. В. Аналіз стану розвитку підприємств будівельного бізнесу України під впливом пандемії COVID-19. *Економіка та держава*. 2022. №. 5. С. 96-104. URL: http://www.economy.in.ua/pdf/5_2022/17.pdf

5. Білецький І. Стимулювання розвитку будівельної галузі: податковий аспект. *Modeling the development of the economic systems*. 2023. № 1. С.115–120. DOI: <https://doi.org/10.31891/mdes/2023-7-16>

6. Лобачева І. Ф., Китайчук Т. Г., Покиньючерда В. В. Аналіз діяльності підприємств будівельної галузі. *Подільський науковий вісник*. 2022. № 3(23), 4(24). С. 32-40. DOI: <https://doi.org/10.58521/2521-1390-2022-23-24-5>

7. Судакова, О., Устименко, Б., & Пінясов, В. Статистичне дослідження економічних показників діяльності підприємств будівельної галузі в Україні. *Економіка та суспільство*. 2020. № 22. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2020-22-43>

8. Гавриляк А., Петрушка Т., Гурський С., & Петришак С. Оцінка інвестиційного забезпечення підприємств будівельної галузі України. *Grail of Science*. 2024. № 39. С.44–49. DOI: <https://doi.org/10.36074/grail-of-science.10.05.2024.003>

9. Ланьо О. О. Фінансовий ризик-менеджмент підприємств будівельної сфери : автореф. дис. ... канд. екон. наук : 08.00.08. Чернігів, 2021. 24 с.

10. Назаренко І., Завор О. Альтернативні варіанти діяльності підприємств будівельної галузі в умовах російської військової агресії: організаційно-управлінський аспект. *Наукові інновації та передові технології*. 2024. № 5 (33). С.365-375. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-5274-2024-5\(33\)-365-375](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2024-5(33)-365-375)

11. Петриченко А.І., Методика total cost management як інструмент підвищення ефективності операційної діяльності будівельних підприємств. *Управління розвитком складних систем*. 2020. №. 43. С. 174-181. URL: <http://mdcs.knuba.edu.ua/article/view/220370/220078>

Referenses

1. Gusarova, L. and Rubtsova, O. (2024), “Current problems of cost budgeting of construction companies in Ukraine”, *Ekonomichnyi prostir*, vol. 189, pp. 143–147. DOI: <https://doi.org/10.32782/2224-6282/189-26>.

2. Ivasechko, U. (2022), “Financial Resources of Construction Companies As Levers of Social Partnership: Accounting and Taxation”, *Visnyk ekonomiky*, vol. 4, pp. 187–210, DOI: <https://doi.org/10.35774/visnyk2021.04.187>.

3. Naychuk-Khrushch, M., and Shchur, T. (2023), “The role and importance of successful project financing for innovative development of the enterprise (on the

example of the construction industry)”, *Ekonomika ta suspilstvo*, vol. 58, DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-58-88>.

4. Gaidenko, S.M., Konenko, V.V. and Sokolov, D.V. (2022), “Analysis of the development of Ukrainian construction business enterprises under the influence of the COVID-19 pandemic”, *Ekonomika ta derzhava*, vol. 5, available at: http://www.economy.in.ua/pdf/5_2022/17.pdf (Accessed 25 Oct 2024).

5. Biletskyi, I. (2023), “Stimulating the development of the construction industry: tax aspect”, *Modelling the development of the economic systems*, vol. 1, pp. 115-120, DOI: <https://doi.org/10.31891/mdes/2023-7-16>.

6. Lobacheva, I.F, Kytaychuk, T.G and Pokynchereda, V.V. (2022), “Analysis of the activities of the construction industry”, *Podilskyi naukovyi visnyk*, vol. 3(23), no. 4(24), pp. 32-40. DOI: <https://doi.org/10.58521/2521-1390-2022-23-24-5>.

7. Sudakova, O., Ustymenko, B., and Pinyasov, V. (2020), “Statistical study of economic indicators of the construction industry in Ukraine”, *Ekonomika ta suspilstvo*, vol. 22, DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2020-22-43>.

8. Gavryliak, A., Petrushka, T., Gursky, S., and Petryshak, S. (2024), “Evaluation of investment provision of enterprises in the construction industry of Ukraine”, *Grail of Science*, vol. 39, pp. 44–49. DOI: <https://doi.org/10.36074/grail-of-science.10.05.2024.003>.

9. Lanyo, O. O. (2021), “Financial risk management of construction enterprises”, Candidate of economic sciences Thesis, Money, finance and credit, National University Chernihiv Polytechni, Chernihiv, Ukraine.

10. Nazarenko, I. and Zavor, O. (2024), “Alternative options for the activities of enterprises of the construction industry in the context of the Russian military aggression: organisational and managerial aspect”, *Naukovi innovatsii ta peredovi tekhnolohii*, vol. 5 (33), pp. 365-375. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-5274-2024-5\(33\)-365-375](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2024-5(33)-365-375).

11. Petrychenko, A.I. (2020), “Total cost management methodic as an instrument for increasing efficiency of operating activities of construction enterprises”, *Upravlinnia rozvytkom skladnykh system*, vol. 43, available at: <http://mdcs.knuba.edu.ua/article/view/220370/220078> (Accessed 25 Oct 2024).

Стаття надійшла до редакції 14.11.2024 р.